

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАТЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Реданція й Адміністрація: Львів, РИНОК Ч. ІІ. ПОВ. Телефон Реданції 246-46 Телефон Адміністрації 229-41 Телефон Друкарні 229-26 Адреса для телегр.: Діло Львів Конто: П. К. О. Львів 304 080. Банку Чеських Лейтот Прага „Діло“. Рукописи не зєртаємо.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: місячно (з книжкою) 5.00 зол чвертьрічно 15.00 піврічно 30.00 річно 60.00 В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у чє. ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. п. ОДИН ПРИМІРНИК 20 СІТ.
---	---

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Ген. Прхаля вернувся до Хусту.

ЧТК подає з Праги: До Хусту приїхав із Праги вчора ген. Прхаля, який перебував від двох тижнів у Празі, та вів там переговори із центральним урядом у справі карпатоукраїнського бюджету.

Характеристичне, що ЧТК не подавала у своїм комунікаті титулу „міністра“, тільки обмежилася до титулу „армійний генерал“.

—o—

Успішні наради делімітаційної комісії.

Минулого тижня відбулося в Будапешті засідання делімітаційної комісії у справі соціальних обезпечень. Карпатоукраїнську владу заступав Д. Німчук. У переговорах досягнуто порозу-

міння у справі кас хорих, пенсійного фонду та передачі майна. Ці переговори будуть продовжуватися.

Коссей арештований.

ХУСТ. ПАТ. 20. п. м. в Буштині арештували і вивезли до Хусту б. посла до чеського сойму т-ра Коссея. Одночасно арештовано три особи з його оточення. Як відомо — подає ПАТ — Коссея арештували були ще перед виборами до

карпатоукраїнського сойму, коли він хотів зложити карпаторуську листу. На інтервенцію предсідника праського сойму, Коссея звільнили. Тепер, користуючися цим, що після анулювання посольських мандатів із Карпатської України, Коссей утратив посольську незайманість, карпатоукраїнська влада його арештувала.

Дальші непорозуміння в ВУО.

(Ва. тел.) ВУО перебуває далі час декомпозиції. Як довідуємося, проф. І. Власовський із Кремля зрікся становища члена Головної Управи ВУО. Голова ВУО припинив у діяльності голову повітової управи ВУО в Горохові Михайла Книша, який на засіданні управи виступив з ініціативою порозуміння із галицькою УПР.

Нові журнали в Карпатській Україні.

УПР подає, що в Севлюші почав виходити часопис призначений для карпатоукраїнських робітників та ремісників, що перебувають на

праці поза межами Карпатської України, в Чехії та в Моравіях. Новий часопис називається „Вістник з Рідного Краю“. Одночасно виходитиме сатирично-гумористичний часопис п. н. „Прочухан“.

Балканська конференція проти ревізії границь.

БУКАРЕШТ. ПАТ. Після закінчення конференції Балканського порозуміння в Букарешті проголошено комунікат, в якому члени постійної ради порозуміння, розглянувши міжнародну ситуацію і справи, що торкаються безпосередньо держав Балканської антинти, одностайно ствердили згідність поглядів на політику, а саме Балканським порозумінням, політику тісно зв'язану ідеєю миру, що її постійно означає. Рата підкреслює солідарність, яка злучить членів Балканського порозуміння та згідні змагання до дальших зусиль у тому напрямі. Договір, що його заключили в Солуні 31. липня м. р. найкраще виявляє, що члени порозуміння не минають нічого, що може довести до співпраці між усіма державами півострову на засаді повної рівності та повного пошанування їх кордонів.

ПРЕМ'ЄР ХРІСТІЯ ВИЇХАВ НА РІВЕРУ.

БУКАРЕШТ. ПАТ. Прем'єр патріарх Мирон Хрістя виїхав на Ріверу, на якій відбуває відпустку. Румунського прем'єра прощали представники алази й духовенства.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Бродій щез?

„Карпаторуський Голос“ повідомляє з Ужгороду, що ще в суботу 11. п. м. А Бродій, якого на підставі амністії президента випустили з в'язниці, повідомив свою жінку в Ужгороді, що його випустили з в'язниці і що він приїде в понеділок додому (до Ужгороду). Приятелі та знайомі Бродія ждали на його приїзд у вівторок і в середу, однак даремно. Серед карпаторосів, як подає згаданий часопис, настала тривога, бо невідомо, де під цю пору перебуває Бродій і чому його ще нема в Ужгороді. У зв'язку з цим в Ужгороді поширюються найбільш суперечливі вістки.

Маріння хорої голови.

УЖГОРОД. „Карпаторуський Голос“ помістив статтю, в якій домагається установа міжнародної парламентарної комісії для організації в Карпатській Україні нових соймових виборів.

Ужгородські „карпатороси“ справді хорі на мегальоманію та верзять речі, що можуть викликати не так здивування, як радше милосердя. Мадярський прем'єр у своїй експозе одно, з карпаторуські недобитки друге.

Хустська почта в новім будинку.

Внутрішнє викинення нового поштового будинку в Хусті наладнано вже до тієї міри, що в найближчому часі перенесуть до нового будинку

ку більшу частину поштових бюр, а саме листовий та посилокний відділ. Телефон і телеграф залишаться ще у старому місці. Переміщення до нового будинку прийшло впору, бо старий поштовий будинок у Хусті рішуче не вистачає, тому що почта розростається.

НІМЕЦЬКІ РОЗМОВИ З ГВОТКІНОМ.

БЕРЛІН. ПАТ. Начальник департаменту закордонної торгівлі Форін Офіс Астон Гвоткін перевів учора дальші розмови з представниками господарських кол Німеччини. Як кажуть, розмови велися в дуже приязному настрою.

Мадярщина й надалі співпрацюватиме з віссю Рим — Берліл.

СОЙМОВЕ ЕКСПОЗЕ ПРЕМ. ТЕЛЕКІ-Я.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Прем'єр Телекі виступив в мадярському соймі експозе, в якому ще раз рішуче ствердив, що його програма буде така сама, як і в ірелі, як у внутрішній, так і в закордонній політиці. Відтак прем'єр торкнувся з історичної та політичної точки погляду причини європейської та політичної кризи і заявив, що поважна частина християнської людської думки жде швидкого розвитку ситуації та реформ. Зголошені парламентові законопроекти у життєвій справі та земельній реформі не втрачуть своєї актуальності. Реалізація життєвого законодавства є болічним процесом, однак його не можна закинути з уваги на потребу вдержання етнічного характеру нації. Однак ніхто в краю, ані ніхто за границею не сміє думати, що ці закони проголошено під закордонною пресією. Вже перед двадцятью роками, по провалі комуністичного режиму, Мадярщина зрозуміла потребу унормувати життєву проблему, тим більше, що на Мадярщині скільки жодів родинно велика. Отже ця складна проблема мусить бути з'являти на волю цілого

народу в найближчому часі поладнана.

Відтак прем'єр перейшов до питань закордонної політики і заявив, що сила мадярської закордонної політики спирається на її незмінності й тягості. У змаганнях до владання миру — заявив прем'єр — спираємося на вісь Рим—Берлін, пам'ятаючи завжди, що призначення Мусоліні й Гітлера записалися в історії Мадярщини.

Крім цього прем'єр Телекі говорив про становище Мадярщини до Чехословаччини й Польщі, Румунії та Югославії. Зокрема, що торкається Чехо-Словаччини прем'єр Телекі заявив, що якнайкраща й повна реалізація постанов віденського арбітражу дозволить на створення можливих взаємин між обома державами. Далі прем'єр обговорив зусилля Мадярщини створити якнайкращу атмосферу між наддунайськими державами, підкреслюючи, що мадярський уряд готов у кожній хвилині почати безпосередні переговори зі сусідами, як це вже робить із Чехо-Словаччиною. Перш усього йде про незвичайно важну меншинну справу.

Кожний нарід організується по своєму.

Львів, 22. лютого 1939.

Голова закордонної комісії сенату Злучених Держав Пінн. Америки заявив недавно без ніяких обиняків, що йому „не подобається нинішній німецький уряд, ані уряд італійський та японський“. Коли б це був вислів чисто суб'єктивного смаку, то це річ кожної людини та її політичного світогляду — симпатизувати чи не симпатизувати з якимсь державним устроєм, системою правління та її творцями. Однак у даному випадку американський сенатор промовляв як виразник поглядів і настроїв усього громадянства Злучених Держав, мотивуючи актуальну політику своєї держави нехиттю до способу організації німецького, італійського чи японського народу. Так і читали ми буквальню: „Не подобається нам спосіб, в який нинішній уряд організує свій нарід...“

Нема мабуть яскравішого прикладу, як наведений, на що може дозволити собі великий і могутній державний нарід (у даному випадку розуміємо під „народом“ різнонаціональний загаль американських громадян, що зв'язаний не тільки правно-державною формою, але й певними означеними напрямками думки, спільною цивілізацією та звичаєвими правами), та на що ніяким робом не може пориватись нарід недержавний. Така могутня держава, як Злучені Держави, може вести свою закордонну політику, тісно зв'язану з політикою господарських кол, відповідно до своїх світоглядних симпатій. Знаємо, що був час, коли і Франція і Англія поводитись таксамо, аж зревідували своє становище настільки, що признали можливість співпраці держав із ріжним устроєм та ідеологією. По нинішній день ведеться у міжнародній публіцистичній дискусії, чи дійде до т. зв. ідеологічної війни, і ми самі висловлювали вже погляд, що коли бували вже війни в ім'я засади „*cuius regio, eius religio*“; коли бували війни династичні та релігійні, то не можна виключати і воєн за ідеологічні доктрини. А проте воно торкається „сильних міра сього“, а не — нас.

У формуванні свого погляду на світ і його явища та у своїй практичній політиці нам ніколи не вільно забувати, що мусимо керуватись зовсім іншими критеріями, ніж ті „сильні“. Правда, всі — мовляв — кермуться критерієм — власного інтересу. Але інтерес американців, англіців, німців чи французів може підлягати впливам, як смак, симпатія, расове споріднення, близькість культур чи традиційна приязнь або ворожість, — наш інтерес мусить бути вільний від усіх таких сентиментів. Очевидно, що й на прикладі німців бачимо, як вони — в ім'я свого національно-державного інтересу — геть відкинули свою воєнну ненависть до Англії („Боже, скарай Англію!“), замість якої накручують сьогодні надзвичайні куртуазії для англіців фільми з прославлянням англійських чеснот, — якою іншою мовою говорять про Польщу і поляків у зв'язку з польсько-німецьким пактом, та якій еволюції підлягло й відношення до тієї Італії, яку за часів Дольфуса німці признавали своїм найбільшим ворогом. Те саме можна сказати і про зміну відношення значної частини англіців і французів до німців, або про змінене відношення болгар до сербів, дарма, що македонського спору не зліквідовано з обостороннім задоволенням. Знову італійсько-французький спір, що йде в супроводі навіть дуже непристойних обосторонніх епітетів, може служити зразком, як мало сьогодні у міжнародних взаєминах ще значать такі імператива, як спільне расове походження та найближче повсюден-

ня культур. Ба навіть червона Москва, рішаючи на VII. конгресі комінтерну йти на „співпрацю“ з невинними демократіями (концепція людських фронтів), відкинула критерій ідеологічної симпатії, дарма, що тільки тимчасово, з тактичних причин.

Український інтерес диктує нам зовсім інший підхід до всіх держав і народів у світі: мусимо дбати про те, щоб шукати собі приятелів скрізь, навіть серед тих, яких може найменше любимо. Не може теж для нас грати абсолютно ніякої ролі питання, як котрий нарід організує себе, кого має своїм провідником, який йому до вподоби устрій, які чині внутрішні національні і державні відносини. Українські соціалісти повинні бути однаково вдоволені, коли гарна стаття про українців та їх змагання появляється напр. у бельгійській католицькій і монархістичній газеті, як українському націоналістові — коли українська проблема знайде зрозуміння серед англійських лейбурістів або французьких радикалів. Возьмім ще ближчий приклад: польський терен. Ми однаково радо прийняли б позитивну і конструктивну програму в українській справі, що її оформили б і за яку боролись би польські соціалісти з ППС, чи польські націоналісти з ОНР, чи звелічники нинішнього польського устрою з ОЗН. Нема і не може бути під цим оглядом ніяких симпатій-антипатій, ніякого упередження. Таксамо кожна стаття на українську тему у будь-якому польському часописі знаходить у нас оцінку не щодо характеру даної пресової трибуни, лише щодо свого мериторичного змісту. Не знаходимо у тій упривілеєній позиції, в якій могло б нам на комусь „не залежати“; залежить нам на всіх тих, які можуть ще бути нам помічні, які потенційно здібні ще змінити свій негативний

підхід до нас, до яких ще можна промовляти аргументами розуму. Очевидно, що є і такі, які заявляють себе такими нашими безастережними, безоглядними та „принциповими“ ворогами, що виключають всяку спокійну розмову, всяку пресову дискусію, які не хотять пізнати правди про українців. Але коли з ними треба боротися, то не тому, що так нам каже наш ворожий підхід до них, наша антипатія, тільки їхній підхід до нас: це вони диктують нам боротьбу, поза якою не бачать ніяких інших можливостей.

Ці правила треба пригалувати тому, бо в українському громадянстві можна інколи замітити зовсім фальшиве зв'язування української національної радії з якимись чужинськими устроєвими системами. Конкретно: коли українська політична думка поставила тезу, що „асрогом ч. 1“ є Совіти і що тому треба нам з найбільшими симпатіями ставитись до проти-комінтернівського пакту, в якого „платонічний“ характер не віримо, то з того далеко не виходить, щоб ставитись з нехиттю до демократичних західних держав. Повінь статей на українські теми, яка залила в останньому часі французьку пресу, статтей, з яких деякі просто знамениті, доказує найбільш наглядно, що у міжнародних справах нема „шттивних“ форм та що зокрема українська справа має те своє „*je-ne-sais-quoi*“, що може зеднювати собі прихильників з найрізнорідніших причин, навіть серед таких, які є для себе політичними противниками.

Тому не обмежуймося у своїх симпатіях, коли річ іде про широке добро української справи і не допустім до того, щоб наші особисті погляди та настрої впливали на той підхід до чужих народів і держав, що його диктує український національний інтерес.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА ДО МІРИ

з найліпших бельгійських матеріалів португал.

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА Ч. 1

„Велика українська фашистська і терористична організація УНДО, що працює під наказом і наглядом БЕРЛІНА“.

Париж, 14. лютого 1939.

У Парижі появляється раз у місяць у французькій мові ілюстрована ревія пів-офіційної більшовицької пропаганди у Франції п. н. „*Russie d'aujourd'hui*“ — „Нинішня Росія“, що випустила ціле своє число з лютого ц. р. (ч. 83, лютий 1939) про Україну, під рекламним великим наголовком: „*L'Ukraine est-elle menacée?*“ — „Чи Україна є загрожена?“

Ціле видання є дуже майстерно зложене, прикрашене багатьма світлинами українських красунь, здорових і міцних хлопців, фотографіями українського промислу, знімками із українських сіл, прегарними видами із Києва та Харкова і т. і.

Для більшовицької ревії — українська проблема не існує, бо... „Пі всі національні та соціальні бажання виконав СССР“! Це країна, що „всі віддихає добробутом“, (подані зворушливі статистики!) та мріє, щоб навіки залишитись в СССР. Однак германська рука посягає тепер на цей земський рай. Найкращий доказ: створення Карпатської України. Ах! Як що Карпатську Україну бажали б Совіти віддати навіть тій державі, що колись так кроваво розправилась із прихильниками Белі Куна!

Ми хотіли б навести в цілості ці „докази“, які подають паризькі більшовики про цю жалку „німецьку руку“, що підмінує цілий європейський схід, але для українських читачів це вже нудний матеріал. Однак не можемо собі відмовити всіх приємностей і тому наведемо боляк кілька рядків, що говорять про УНДО!

Читаємо: „В кордонах Польщі живе 7 мільйонів українців. Велика українська фашистська партія УНДО (національно-демократична українська організація — пояснює одночасно редакція журналу) кермує в Польщі активними терористичними групами і є національно-соціалістичним рухом, що працює під наказами і контролем уряду в Берліні. Гітлерівська агітація в користь української держави, очевидно, „незалежної“, є великим новим маневром проти мира, свободи і дефінітивно проти Франції“ — заявляє „Нинішня Росія“.

Вона нападає теж на уряд п. Даладіє за те, що він так дуже „гнобить“ французьке робітництво та веде закордонну політику без згоди Літвінова, Суріца та інших того роду знаців від рецепти на те, що має робити Франція. Цей журнал бе теж на сполох, бо пересічні французи тепер вже не цінять колись підписаного пакту з СССР!

Отже, щоб закінчити, скажемо, що „Нинішня Росія“ дійшла в своєму числі про Україну до ось таких висновків, що не потребують ніяких коментарів:

- 1) нема української проблеми;
 - 2) те, що звуть українською проблемою є видумане і зроблене в Берліні;
 - 3) УНДО — це терористична організація під наказом Берліна;
 - 4) французький уряд є на службі фашистів.
- Правду каже українська прислів'я: „Бреші, але міру знай!“

НОВА КНИЖКА
Бібліотека „ДІЛО“

ВОЛОДИМИР БІРЧАН

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ

— довідка —

Доля емігранта у Чехословаччині.
Дія на Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Достанете у Видавничій „Діло“ або у всіх книгарнях країн.

Перемога української виборчої листи на Волині.

У Глинську на Рівенщині наслідком суцільної постави села однодушно пройшов український виборчий спис до Глинської гро-

матської ради. Вибрано 19 радних українців та 1 поляка.

Політика нової Чехословаччини.

Заява прем'єра Берана.

КУП. Прем'єр Беран виголосив велику промову, в якій на початку ствердив, що в цілій державі йде тепер завзята праця. Політика Праги супроти сусідів, зокрема супроти Німеччини буде наскрізь лояльна — так само і супроти меншин, які будуть користуватись всіма тими правами, що чехи. У нутрі проурядової

партії народного об'єднання пануватиме сувора дисципліна — ніхто не зможе виступати на власну руку. У господарській царині держава вестиме політику не капіталістичну, а таку, яка найбільше відповідала інтересам народу. Цілий нарід мусить бути готов до всяких жертв для багівщини.

Програмова заява прем'єра Тіса у словацькому соймі.

На засіданні словацького сойму у вівторок пр. Тісо виголосив велику промову. Він підкреслює, що словацький наріч та словацька держава — це одне і те саме, що добре і лихо держави не може не бути добром чи лихом народу. Дарше він намітив програму уряду на

майбутнє: Необхідно опрацювати словацьку конституцію, урегулювати справу словацького громадянства, перебудова суспільної політики, родинні податки, охорона робітничого світа, виселення жидів та близька співпраця з католицькою церквою.

Французи пригтовляють протилетунську оборону

НА ІТАЛІЙСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

ЛІОН, АТЕ. В Ліоні відбулася важна нарада у справі протилетунської оборони південно-східної Франції. У нараді взяв участь маршал Гамлен, посадики Ліону Еріо та кількох генералів і префектів департаментів.

ФРАНЦІЯ ДАЛЬШЕ ЗОСЕРЕДЖУЄ ВІЙСЬКО В СОМАЛІ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Фігаро“ приносить нові подробиці про концентрацію французьких

збройних сил у Сомалії. До недавня було там 3.000 сенагальських стрільців, 30 літаків та 2 торпедовці, тепер є 5.000 стрільців, 1 кружляк та 1 торпедовець.

У Джібутті арештовано чимало осіб під замітом шпигунства.

БЛЮМ НЕ ІДЕ ДО АМЕРИКИ.

ПАРИЖ, Аваз заперечує поголоску, немов би Блюм небавом вибирався до Америки.

З польської преси.

Ліхтарня Діогена і 430 тисяч „пропащих“.

В одному з попередніх чисел „Діла“ ми зreferували статтю краківського „КІЦ“ про польську унію, яку нібито деякі польські костельні чинники хотіли би „воскресити“ в Галичині. Ті чинники мають на увазі т. зв. поляків-грекокатоликів. Досі отими уявленими поляками-грекокатоликами займався часопис „Поляк-Грекокатолик“, що раз на місяць випускав собі різні речі на тему „покривджених поляків-грекокатоликів“, чого ніхто не читав, але що було доказом праці для тих, що ту працю оплачували. Але ось виявляється, що отой польський грекокатолицизм став пошестю, яка зачумила вже більшість польської преси. „Трагедія 430 тисяч поляків“ — читаємо пророчистий наголовок у виленському єндецькому „Глосі Народовім“ (ч. 52, з 21-го лютого ц. р.). І під цим наголовком вчитуємо ось що:

„Найвища пора спростувати помилкову думку польського громадянства, яке ідентифікує кожного грекокатолика з русином або з українцем. Найвища пора зірвати з тим поглядом, який робить кривду і то страшно кривду 430.000 поляків грекокатолицького обряду. Ці люди від прадідів уважалися поляками з роду, брали участь у боротьбі за її незалежність, кров для неї проливали — були одні з найкращих її синів — і ось сьогодні польське громадянство відсувається від них. Забрали їм польську мову з костела, забрали їм її зі шкіл, священники грекокатолики-поляки терплять найбільшій переслідування, діти поволі ліхтарюються.“

„430.000 людей — тобто майже 7% загальної людності Східної Галичини — творять поляки грекокатолики. Це число з року на рік зростає. Фальшива думка, яка шораз більше поширюється, що нібито ця група маліє, сперт на зовсім помилкових висновках і з'явилася на тлі голосного переходу на латинський обряд кільканадцяти загально відомих польських родин. Але це рішуче не вплинуло на зміну чисельних відносин, не сприяло постійного зросту числа грекокатоликів поляків.“

Після такого вступу вчитуємо всякі статистичні дані за брошурою Тадеуша Ягміна п. „Поляки грекокатолики на Землі Червоній“. Отже п. Ягмін каже, що згідно зі списком якості в трьох південно-східних воєводствах поляків грекокатоликів було в р. 1910 — 2,3% всієї людності, в р. 1931 — 6,9% всієї людності.

„Причиною того такого великого зросту — читаємо далі — є передовсім трагіч-

ні умовини костельного життя польської людності. Римокатолицькі костели так рідко розсіяні на терені цілої Східної Галичини, що людність латинського обряду часто просто примушена користати з послуг церкви. Хто мав би якісь сумніви, нехай загляне до статистики проф. Ціргофера, який між іншим пише: „Середня поверхня грекокатолицької парохії буває 22 кв. км., підчас коли поверхні римокатолицьких парохій доходять до 109 кв. км.“ Отже на просторі одної парохії латинського обряду міститься докладно 5 грекокатолицьких: Чи можна дивуватися, що в таких умовинах навіть військові осадники хрестять дітей у церквах, які ближче лежать? Тут саме бере початок славна „крадіж душ“. — Дітей записаних до метричних книг у церквах подають у статистиках за „українців“, але вони часто мають батьків найкоринніших поляків римокатоликів і виховують їх у польському дусі.“

В обороні великої традиції українського народу.

У відповідь на нечувані протинаукраїнські виступи деяких польських послів виголосив пос. д-р Степан Баран на соймовому пленумі 16. ц. м. отсю промову:

В генеральній дискусії дня 13. ц. м. та й сьогодні порушили деякі панове польської політики (вереск), зрозуміло, польської національності. (Вереск. Голос: А який ви посол?). Сам уряд дотепер не висловлювався в українській справі. Головно у зв'язку з промовою пос. Витвицького з 13. ц. м. порушили польські промовці справу, яка з нашої сторони не може лишитися без відповіді. П. пос. Цадек заявив ні менше ні більше, лише те, що наші домагання суперечать конституції, яка обов'язує в польській державі, маючи на думці правдоподібно наші відомі домагання. (Переривають. Голос: Стара тема!).

Пос. Цадек побавився статистикою та й родею опікуна „руського“ населення, протиставившись українському народові, та подав популяційно-статистичні цифри південно-східних земель. В цих цифрах паравував п. посол 2.926.000 поляків, 1.675.000 українців та 1.139.000 русинів і 421.000 жидів. У такій пропорції підкреслює п. Цадек польську релятивну більшість, але дискретно промовчав, що до території львівського воєводства входить великий

Ясна річ, що трапляються випадки, що хтось з поляків, які живуть у місцевостях, де нема близько костела — бо нема його для кого будувати — знайдеться в таких обставинах, що охрестить дитину у церкві. Але напевно нема випадку, щоб охрещена в церкві польська дитина залишилася у грекокатолицькому обряді і ставала українцем. Зате кілька є випадків, де діється навпаки. Охрещену з конечности в костелі українську дитину вважають римокатоликом. А хіба мало є українських дітей, що народилися у шпиталях, де їх примусово охрестили в римокатолицькому обряді? А потім коли таку дитину грекокатолицька парохія перебирає до себе, то це називається „крадіж душ“. Але послухаймо далі статистичних даних:

„Найбільше число поляків грекокатоликів розсіяне по селах (356 тисяч) і там з уваги на брак парохійських костелів процес зросту найсильніший. Цікаві дані, що торкаються їх чисельности в більших містах: Львів 14.600, тобто 4,6% всієї людності, Тернопіль 3.950, тобто 11% вс. людн., Перемишль 3.270, тобто 6,4% вс. людн., Дрогобич 2.800, тобто 8,9% вс. людн., Ярослав 2.450, тобто 11,1% вс. людн., Коломия 2.470, тобто 7,3% вс. людн.“

„Здавалося б, що в кожному з названих міст повинна бути принайменше одна польська парохія грекокатолицького обряду — тимчасом нема ні одної!“

Останні слова ми підкреслили — вони проречисто стверджують дійсний стан. Чи можна собі подумати таке, що є дець мало що не пів мільона вірних якогось обряду і не мають ані одної церкви, в той час, як не цілих 5 тисяч вірмен у цілій Польщі мають свої костели і навіть свого архієпископа? Чи можна подумати, щоб мало що не пів мільона якихсь поляків грекокатоликів ніколи навіть не писнуло про те, що вони хочуть своїх церков, польських грекокатолицьких церков? І чи можна подумати, що якби ті поляки-грекокатолики були хотіли денебудувати собі свою церкву, то хтось, якась влада, була би не дала їм на це дозволу? Коли ж ані одної такої польської грекокатолицької церкви нема, то це хіба проречистий доказ, що таких церков нікому не було треба, що і таких вірних, тобто поляків грекокатоликів, не було і нема. Вони зродилися тільки в хорій уяві шовіністичних маляків з „Післяка-Грекокатолика“, „Ікаца“ та інших їм подібних, що вдаючи грека — філософа Діогена (зрештою не грекокатолика), в білій день шукають з ліхтарієм по вулицях таких грекокатоликів, які були б поляками.

чисто-польський простір на захід від Сяну, якого не можна зарахувати до етнографічної української території. Східна Галичина виказує тепер абсолютну більшість українського населення. Така пропорція є також згідна з офіційною статистикою Головного Статистичного Уряду, що її виконували на нереальній політичній ріжниці назв „руський“ та „український“, що має, зрозуміло виключно політичну мету. За свій виступ п. пос. Цадек зістав похвалу російського львівського шоденника „Русскій Голос“, що є органом московських націоналістів старого передвоєнного авторитету. Цей шоденник у 36. числі 15. ц. м. у статті під наголовком „Большой день в Сейме“ пише докладно так: „Зовсім неочікувано в обороні московського населення Галичини виступив пос. Цадек, що заявив: „Як посол, який зістав багато тисяч російських голосів, уважно своїм обов'язком станути в обороні російського населення, що в цьому соймі не має свого представника В одному тільки повіті я зістав 27.000 російських голосів, асупереч українській агітації. Російський наріч домагається опіки й оборони перед українською агітацією“.

Сталося хіба чудо, що 27 тисяч москалів голосувало на п. Цадека (вереск). бо чейже

ЕРУСАЛИМ, ПАТ. Дамаскенський щоденник "Алеф-Га" твердить, що французький уряд хоче поселити в Сирії частину еспанських утікачів.

Крім постійних школярів дати додані такі ще самотинно з нагоди Різдва Христового на кожді Рідний Школі (з золотих) отці: Вп. П.: Нестор Павлов Варшава 150, чит. „Просвіти“ Баран (Бучач) 10, акад. „Народній Дім“ Обертин 10, о. Омелян Млики Чортів Па (Вд. Держ. Америки) 26.20, гр.-чит. перша Богутин (Городок) 17, о. Середович Рихвальд (Городиш) 5, гр.-чит. уряд парох. Рихвальд 5, вост. „Згода“ Рихвальд 5 Кружок Р. III. Вократа (коштів 10, Климко Криві (з хрестинах 1.50), разом 11.50, о. Володимир Омелько (з хрестинах 6, Косова 11, Чмелюк Іван Дубравна 5, а. Гурієвнич Теодор Хмільна 6.43, о. д-р Євген Д. Шавинський (з просфори) 8.80, о. Залиш Михайло Урок (Дрогобич) 12.50, у. П. К. Пономарь (млинна) 7.60, Пугурій Миколай 2, гр.-чит. Уряд парох. Нова Село 5, Школярів (просфори) 5, гр.-чит. уряд парох. Вербівська 1.00, Євген Саваль Луцька 10, акад. Невела Леоніда Пальців 4 Кружок Р. III. Устрик Доз. (від громад Рабей 4, акад. Зиньська Галя Делатин 2, Кружок Р. III. Березин 1, Степан Пішора Галицьки 6, Вальда 2, чит. „Просвіти“ Саліж 30, Пристип Михайло Загір 16, Кішак Степан Стрий 1, Качалова Вроніслава Стрий 5, Кружок Р. III. Станіславів 5, Яременко Корнеліо Скалат 22, перша братство Лопатів (а. Малайків) 20, чит. „Просвіти“ Оленішівська Воля 2.30, д-р Самуєл Кий Діа 12, акад. Кружок Р. III. Довга Войнаківська 18, гр.-чит. перша Зинька 6, Казуша 12, Кружок Р. III. Царівці 10.00, 19, Стефан Дмитро Миколай а. Дя. 2, Кабачок Діа Омель (Бучач) 30, врид отців „Самосвіт“ Скалат 5, а. акад. тайн Ярослав Нівра (Воршів) 20, Назарівка Кий Галич 5, гр.-чит. уряд парох. Волос (Серець) 8, Кружок Р. III. Валує 5, Кружок „С. Госп. Гуківський Стрий 22.25, о. Гранчук Володимир Чайкова (Дрогобич) 5.

(Продовження далі)

Жіноча сторінка.

Використовуймо всі можливості заробітку!

Кажуть, що у нас є безробіття, не можна ніде знайти праці, ніде заробити. Я сказала б інше: працю можна все знайти і праці у нас є досить, тільки винагорода за ту працю дуже низька, якби належалося. На це складається передовсім наші незavidні обставини. Однак з цього не виходить, щоб ми мали з ними погодитись. Треба з усіма труднощами боротись та їх поборювати. У нас під цю перу поширені раціональні гасла: „будьмо самовистачальні“, „свій до свого по своє“ і т. п. Вислідом цих гасел є розбудова нових варстатів праці, нових можливостей заробітку, накладом вже великого зусилля.

Недавно powstała у Львові кооп. „Вовча“, яка взяла собі за завдання розбудувати нову галузь господарства, а саме налагодити скуповку овечої та ангорської від наших годівельників овець і криликів та переріб її на волічку, а далі на трикотажі та всякі вовняні вироби. Завдання трудне, вимагає великого вкладу гроша та праці, тим більше що діяльність кооперативу має опертись на широкі кола нашого селянства, передовсім жіноцтва, як прялення вовни на пряжу на коловоротках, переріб тої пряжі на трикотажі тощо.

В такий спосіб дістанемо наш краєвий продукт — волічку, можна сміло сказати чисто українську. З волічки жіноцтво виробляє дуже

гарні вовняні вироби як светери, пульвери, скарптки і т. п. речі. Волічки масово потребують на трикотарські курси, які інструкторки переводять від наших господарських та культурних установ скрізь по селах. І тому кооператива „Вовна“ поставила собі одне із завдань: 1) обслужити українське село — українським виробом, яким дотепер обслуговували жида, 2) навчити українське сільське жіноцтво так виробляти трикотажі, щоб вони мали збут у місті та задовольняли менше і більше вибагливих покупців. Щоб українські гроші не йшли до чужих фабрик, а в українські руки, яким так його потрібно. Щоб працю повести організовано, кооп. „Вовна“ постановила уладити 2-місячний інструкторський курс, який почнеться 1-го березня. Цей курс має на меті приготувати фахові сили до ведення науки трикотарства, серед наших сільських жінок, які пізніше доставляти б готові трикотарські вироби кооперативу та які привчали б село купувати українські волічки. Далі вони були б помічними силами у веденні трикотарства наших організацій при господарських повітових установах, яких потреба виринула на останньому зїзді господарських секцій 1... Так наші безробітні інтелігентні дівчата дістали б працю, а наші сільські дівчата і господині дістали б змогу заробітку.

Інж. К. Л.

Господині теж користають з вишколу домашніх помічників.

Статті п-і І. Д. та п-і О. М. на нашій „Жіночій Сторінці“ та стаття п-і О. Гординської на іншому місці „Діла“, що з різних сторін розглядають справу наших домашніх помічників показують нам, яка ця справа актуальна і болюча для наших панів дому.

В кожній з тих статей є щось з чим може не погоджуватись інша авторка, але одно неспірно, що всі три авторки розглянули ще більше рани на тілі нашого домашнього господарства і вимагає докладного лікування. П-і О. Гординська, як голова Т-ва „Будучність“ уже й приступає до того лікування і тепер залежить у великій мірі від самих хворих і від панів дому і від домашніх помічників, щоб те лікування було успішне. З досвіду знаю, що самі домашні помічники дуже радо лікуються, однак наші пані роблять труднощі — про що зрештою говорить п-і Гординська. Коли дівчина часом проситься на такий фаховий вишкіл, то самі пані її не пускають. Коли хтось улаштовує фахові курси для домашніх помічників, то саме ті, що найбільше нарікають на брак вишколеної служби, на заклик не відгукуються і не тільки, що самі не прийдуть на поміч організації, що досить трудної справи, але навпаки, ще роблять труднощі та перешкоди, а вже найбільше своєю критикою. Французька повістка каже: „Критика легка, але мистецтво важке“. Та у нас більше критиків, ніж треба.

Розумію дуже добре, що відпускати дівчину на кілька годин денно (хай то і не буде кожного дня) річ прикра, але коли зважимо користі, які матимемо від вишколеної сили, то побачимо, що ця прикраса, а може навіть і лежаче закладання на час курсу дрібніших домашніх праць у майбутньому можна винагородити нам кількакратно. Дуже неслучинні побоювання деяких панів, що одержавши ліпше фахове знання дівчина перейде кудиінде, або може навіть зажадає більшої платні. Коли таких вишколених помічників буде більше, тоді буде між ними більша конкуренція і домашні помічники все триматимуться дому, де має більше відношення і виробничих господарів. Коли їй навіть збільшити платню за добре виконану працю то і не виплатиться, коли підозрюємо скільки то різного матеріалу при виробстві, скільки та інших домашніх праць зможуть виконати скільки скільки заохочимо собі не раз та доброго настрою.

Ще одна подорожниця. Тою справою мугай, зацікавитись не тільки львівські пані, але і пані, що мешкають по інших чи менших містечках. На провінції ця справа не менш болюча і теж вимагає радикального лікування. Як часто доводиться чути, що в тому чи іншому заможнішому домі на провінції мають

чужу службу, бо „своя нідоного не надається“... Чому німа чи чешка з кольонії чи інша чужинка має відбирати шматок хліба нашої селянці, що змушена йти на заробітки до міста? Чому наші дівчата у Франції чи деінде вироблюються на добру домашню службу і є пожаданими годі, коли ми у себе дома лише на них нарікаємо? Навпевне причина тут не лише в тому, що в чужих краях вони є дешовою силою. Наші дівчата, як і взагалі наш нарід, дуже здібний і коли така енергійніша сила попаде у закордонні обставини, вона скоро орієнтується, скоро привчається і потім дійсно стає доброю робітницею. Можемо цього досягнути і в себе дома, але при умові, що буде зрозуміти і пані дому і домашні помічники і тих, в яких містах узялись за тяжку і невдачну працю організації цього напівного, переважно з села, елемента, що шукає соті заробітку в місті.

Всі ми українки претендуємо на імення добрих громадян. Ось у цій справі мусимо також підходити не тільки з погляду особистого інтересу, але й з громадського. Виховавши добрі фахові сили, примусимо їх цінити і коли навіть вони йтимуть у чуже оточення, вони там не боятимуться стратити працю через свою національну чи релігійну приналежність, бо кожна господиня цінить навіть чужу добру робітницю. Дівчина буде певна, що працю все знайде, а тому не хитатиметься і не зраджуватиме задля шматка хліба своєї національної гідності.

Як бачимо, то фаховий вишкіл домашніх помічників має дуже багато різних „за“, і слід до нього поставитись уважно тоді, коли буде нагода для наших домашніх помічників його використати. Гадаємо, що на заклик п-і Гординської наші пані відгукнуться дуже численно і курс, який підготовує Т-во „Будучність“, зустріне багато прихильниць з обох заінтересованих сторін.

Х. К.

З нашої хроніки.

з клубового життя.

Останнього повідомлення влаштована гутірка в клубі „Нової Хати“ і „Труду“ мала доволі незвичайну тему. Ред. Василь Софронів Левинський говорив про „Початки нашого фільмового виробництва“.

Спеціальний референт обговорив умови фільмового виробництва взагалі. Великі фільмові концерни розпоряджаються величезними капіталами і не становить їх силу. Фільмова техніка, що улаштовується кожного дня, стоїть до їх послуг. Фільмові артисти світової слави, той міжнародний скарб собі підприємства вживають. Бо показується, що фільма вимагає спеціального артиста, що може й не виступав ніколи в театрі. Зате добрі театральні артисти не будуть ніколи доганими фільмо-

ними. Те саме із сценаріями. Міжнародні фільмові концерни мають своїх спеціальних сценаристів та п'яністів, що над тим працюють. Показується, що добрий фільмовий сценар не все влаштує доброго письменника, а навпаки сценаристи не все мають письменницький хист.

Зваживши ті всі умовини, годі було підходити до першої нашої фільми з такими самими вимогами. Треба було підшукати форму, що ладним обставинам відповідала б. І нею є фільм репортажово. Появилось, що в нас є багато цікавих моментів, що їх можна б сфільмувати репортажово, себто так, як вони у житті виглядають. Наприклад розвиток нашого промислу, розкопи в Крилосі, красивіше і фольклорне багатство і т. д. Все це можна злучити якоюсь легкою фавбулою в одну цілість і подати нашої публіці.

Тепер спитався референт над подробицями фільми „До добра і краси“. Розказав також про приготування до нової репортажової фільми „Крило“. У дискусії виявилось, що фільма „До добра і краси“ вимагає всюднитуваєм. Особливо низові кооператори, що ародилися зі своїм ділом, незвичайно захоплені. Шкільні діти, що вже бачили фільму у Львові, розказують дома з блискучими очима, як оце у фільмі варять українське мило або студять молоко. Подобається також копіровка ватака „Весілля“. Взагалі треба відмітити, що автори фільми поставились із великою увагою до нашої народної нощі. Околиця Городенки, де виведена фавбула, має вбрання ще зовсім незасмічене міськими впливами. Отже току ця частинка фільми має велике значіння й вартість цінного документу.

Черговий повнезлук присвячений літературній темі. Говоритиме д-р Е. Ю. Пеленський про „Літературний рік 1938“.

Практичні поради.

дошка до прасування.

Дошка до прасування в кожному господарстві не великий важний прилад, але на жаль жоден ми цього не допінємо. Коли надходить час прасування і вже маємо суєтну чи блузку в руках, тоді витягаємо нещасливу дошку з темного кутка та зі злістю дивимось на старий коп. тим вона обвинувата чи інше старе лахміття, що розлазиться на всі отвори і перешкоджає нам патити суєтну чи блузку та в часі прасування лише морщить матерію. Порох з того лахміття переходить і матерія залишає плями — одно нещастя.

Добра господиня пильнує, щоб дошка до прасування все була в порядку, щоб вона не зіскакувала зі стінки крісла до якої її приперли, щоб на тій дошці не липався насути від кольорового кола чи іншої шматки. Пильнує, щоб дошки помічниця шанувала дошку до прасування та щоб дошка все була в такому стані, щоб кожної тильки могла було на ній прасувати.

Порядна дошка до прасування все має якійсь м'який підклад (найліпше а воща), а поверх покрити з м'якого матеріалу. Крім цієї покрити добре мати болаш два кусці полотна чи якоїсь м'якої гладкої тканини, яка не пускає в себе пилоток. По краях цих накривал треба пришити білі тасемки одну напроти другої так, щоб їх легко було підтягати під дошку і добре патити. Один кінець такої дошки все закручений, щоб легко було терез цього протягнути комір суєтної, блузки, мужеської сорочки тощо. Другий кінець „розсід“ з цього розсідного кіпка добре дати блику на яких 20—25 сантиметрів, щоб на ній можна було без страху ставити залізо.

Коли беремось до прасування, то все під рукою маємо кусень паперу і на ньому пробуємо чи залізо не загаріє.

Коли закінчуємо прасувати заважаємо дошку до прасування старшого кусця матерії, чи то з дитячої суєтки, пляфруку чи інш. Тоді матерія якою обито дошку не буде порохитись і не будемо мати з тим клопоту.

В добром господарстві є спеціальні підставки під дошку до прасування — не дім ноги залізна дошки. Одну пару таких віг даємо під один кінець дошки — другу під другий і тоді легко і охотно прасується без усяких перешкод та вічного сльзання одного з кіпків з округлої спинки крісла.

Скільки то праці і сил, а головне переїз заохочимо собі, коли і така „дрібниця“ в нашому господарстві, як дошка до прасування все буде в належному порядку. Скільки задних суперечок з домашньою помічницею оминемо коли зможемо йти до такої відносно злидні!

Добре також мати і малі дошки на підставі до прасування рамен в суєтній (на теоретичній малі „блудка“ не особливо важна). І з ними обходиться уважно та все маємо для них відповідне місце, щоб вони не пошкодились, ані не забувались.

З теми прикладами така пудра і прикра праця до прасування стане легшою та ошоро її зробимо.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Сторінка без політики.

Хто такі етруски і що знаємо про них?

Нарід етрусків належить до найбільше таємничих. Від 400 років учені думають над його походженням. Він не дуже стародавній — жив 700 років перед християнською добою. Етруски мали звязки з Середземним морем та оригінальні пам'ятки мистецтва. А вже перед ними жили інші жваві, культурні народи. Від 2.000 років фенікійська торгівля наповнювала своєю діяльністю морські шляхи; йонські моряки виїхавши з Фокиди створили Марсейль; Греція колонізувала вже тоді Сицилію та південну Італію. Етруски не жили на відшибі; від латинців розділяв їх тільки Тибр. Є здогад, що вони заснували Рим. Три останні королі латинської традиції це-ж етруски: Тарквіній Старий, Сервій Тулій і Тарквіній Гордий. Вони зберігали свої звичаї та свою мову аж до доби Цезаря.

Де була Етрурія.

Чи не дивно, що про тих етрусків не знаємо майже нічого і що латинська література не передає нам їх мови, яку мабуть у Римі розуміли? Скажімо передовсім, що таке про них знаємо. Етрурія простягалася від заливів Спеція до Тибру; всередині її оточував гребінь апенінських гір. У VII в. перед Хр. вона була багата і культурна; у гробках етрусків з того часу знайшли дорогоцінні золоті вироби та одяги. Чи був це нарід у повному значінні? — це був союз 12 міст, де володіли королі з вибранцями шляхти з спільним релігійним осередком. Де був цей осередок — напевно не знаємо. Досягнувши рано етруски заволоділи Корсикою, прогнавши звідти фокійців при допомозі картагінців (коло 540. р.); далі ввійшли до Лациум, де зустрілись із грецькою колонією, на півночі досягли Альп та Лігурії. Рим прогнав етруску династію, грецька флота побила етрусків у 474. р., сиракузанці руйнували їх країни і в 396. р. римляни зайняли їх місто Цеес по 10-літній облозі.

Оборонці римлян і революціонери.

Етрудія була великою італійською потугою, але незалежність різних її міст ослабила її. Вона боролася за незалежність, шукаючи союзників серед галійців, самнітів, у Пирге. Проте від 241. р., від пунійських воєн, Рим почав її колонізувати, втягнувши у свій пояс впливів. У 91. р. перед Хр. вони боролись на боці римлян, як і під час воєн проти Ганнібала. У самій римській республіці, якої вірно боро-

нили перед зверхніми ворогами, вони творили окрему громаду — бурхливу, революційну. Римські імператори стерли їх політичну окремішність, але їх мова залишилась аж до II стол. християнської доби, як це видно з написів на гробах, поруч латинської мови. Імператор Клавдій написав був 20 книжок з історії етрусків; їх нема. Їх звичаї та релігійні обряди зберігались ще до 408. р. Один з їх жреців пропонував папі Інокентієві I. кинути проклин на Алярика — етрусським заклинном. Вони залишили свій расовий тип у численних постатях з бронзи, глини та образах на гробницях.

Як ховали мерців.

Професор університету в Болонії Періаль Дукаті у свіжо виданій книжці п. н. „Етрусська проблема“ займається цією справою. Його висновки зводяться до трьох пунктів: або етруски були давнім автохтонним населенням Італії або це були емігранти, що прийшли зпоза Альп або егейські колоністи, що приїхали морем. Факт, що на 1.000 років перед Христом етруски змінили давню традицію ховати покійників, що їх висувували і складали скулініг, і ховали в урнах їх попіл, складаючи урни у малі криниці. Мерців ховали етруски із щораз більшими мистецькими прикрасами: щораз кращі стають гробниці, урни, одяг, домашнє приладдя, складане до гробниць. Поволі повстає новий тип цивілізації — пишної, з нахилом до грандіозних і багатих форм, дорожчощів, статуй. На них видно впливи далеких східних народів.

Незрозуміла мова.

Цікаво, що досі не відчитали як слід етрусської мови. Одноманітні і звязкі документи з їх доби повторюють нечисленні ті самі терміни; тексти у двох мовах, що дозволили б перекласти незрозумілі слова дуже рідкі; з них нема більш як 50 слів і то сумнівного значіння. З них найбільше поширені: родина, чоловік, син, донька, мама, місяць, могила, жертва, статуя, тіль, жив, умер, писав був, збудував, покладений. Це все замало, щоб відтворити цілу мову. Все-ж видно, що це мова ані італійська ані індо-європейська; вона повсюдена з мовами Малої Азії передгрецької доби. Особливе місце в етрусків займала жінка, якої вплив у родині і влада були величезні. Це відгук звичаїв не індо-європейських народів, бо ані Греція ані Рим не знали такої пошани.

Смерть славної Одільон.

У Відні померла в санаторії для умово недужих Олена Одільон — артистка, про яку 30 років тому знав увесь світ. Вона була одна з найбільших німецьких артисток її іменем називали перфуми, вона накладала моду своїм смаком в одягу, вона постачала бульварним газетам раз-у-раз матеріалу до всяких спліток. Вона називалась Олена Петерман і була донькою дрезденського робітника. З дитячих років мріяла про театр, а маючи талант добилася доступу на дошки якогось театру. На годину перед премією директор заявив їй брутально, що песа „провалиться“ і що дебютантка не має ніякого таланту. Вистави таки не було, а молода Петерман у розпачі підрізала собі жилу. Кілька років пізніше дівчина зробила знайомство з мільйонером, що заховався в ній, звернувши на неї увагу впливових людей. Цісар Вільгельм II, помітив її в Емсі і казав її прийняти до імпера-

торського театру. Опікун Одільон розтративши на неї майно скінчив самогубством. Одільон після скандалу переїхала до Відня, де збирала оплески від другого цісаря... Франца Йосифа I. Віденські аристократи, придворні, артисти запобігали в неї ласки. Вона полонила Йогана Штрауса, потім Ротшильда, потім віолончеліста Жірдари, потім малярського магната Ракочія, що на її просьбу „А чи ви кинулись би для мене в Дунай?“, зробив це у приязні представників преси. Між звеличеними артистки були теж відомі два галичани — один українець, другий поляк, красуні-молодці, яким вона помагала. Один із них виводив від неї більш гроші. У 39 р. Одільон несподівано дістала удару параліжу. Після війни вона хутко змінилася у бабусю, хоч була ще молода віком. Десятки літ вона пролежала хвора в санаторії.

Конкляве, що тяглося 33 місяці.

Один раз у 1268. р. після смерті папи Климента IV. кардинали зібралися у місті Вітербо в 94 км. від Риму, щоб вибрати папу, не сподіваючись, що довго доведеться їм радити. Було їх 17. Хрестоносний похід початий Климентом IV. скінчився катастрофою: Людовик Святий помер у поході в Тунісі, а його син Філіп III. приїхав з останками армії до Італії і тут з королем Сицилії виїхав до Вітербо домагаючись, щоб конкляве вибрало якомога скоріше нового голову католицької Церкви. Міжнародне ставовище було тяжке: треба було робити щось негайно. Але кардинали не могли погодитися.

Минали місяці — ніхто з кардиналів не діяв більшості голосів. Так минуло два роки. Населення обурилося і одного дня замурувало всі виходи з палати, де радили кардинали. Вони загрозили, що так довго їх не випустять, поки члени конкляве не виберуть папу. Від того часу прийнявся звичай замурувати членів конкляве і тримати їх на строгому пості. У 1868 р., коли не поміг піст, мешканці Вітербо почали розбирати дах палати, залишивши кардиналів під дощем. Тоді двох із них занедужало. По 2 роках і 9 місяцях вибрали нарешті нового папу, скромного ахидіакона з Лієж, що став Григорієм X.

Кінові новини.

У Києві підготовляють велику історичну фільму „Богдан Хмельницький“ за сценарієм Корнійчука.

Син президента Злуч. Держав Джеймс Рузвельт працює в Голівуді як асистент власника кіновиробництва Сам. Голдвін. Він почав свою кінову кар'єру артиста у „Параманті“ в Нью-Йорку, відмовившись від пропонуваної йому політичної кар'єри.

У Парижі заснували „Клуб кінових зірок“ куди належать теж кінові режисери та артисти, покищо 50 членів.

„Білосніжка“ Вота Діснея обіхала вже 44 краї з величезним успіхом. Досі фільма не знайшла доступу тільки у 3-ох державах: Союзі, Німеччині та Японії.

Минулого року пішло з Франції до Англії 31 фільм, до Зл. Держав 24, до Німеччини 9, до Бельгії 80, до Канади 100, до Мексики 45, до Італії 50, до Південної Америки 50. Півночі французької фільми не взяли: Союз, Австралія, Півд. Африка та Індія. Коли заважали, що Франція за рік зробила 122 фільми, то її експорт на чужину величезний.

У Нью-Йорку повстала агенція, що за величку оплату доставляє щоденно своїм читачам бюлетени з інформаціями, як проводить день ріжні кінові артисти. Такий бюлетень повідомляє, де обідає Клерк Гейбл завтра, в якому театрі буде в неділю Марлена Дітріх, — що їсть Роберт Тейлор і коли відпочиває Льюїс Райнер. Усі звістки дістає редакція або від самих артистів або від їх „менеджерів“ та фільмових представників, не виключаючи і домашньої служби, яка знає найкраще звички та події годин своїх „панів“. Агенція, що подає ці важні факти, старається якомога говорити правду, а фантазії оповідає тільки за порозумінням з самими артистами, які знають, кого ніхто не може перевірити.

Незвичайний учень.

Серед тисяч учнів, що здавали цього року в Парижі матуру, члени журі відзначили винятково одного. Ним був росіянин з походження за винятковий хист до математики. У його дипломі його поручила комісія всім школам у Франції. На його запит, чим він хоче бути, він відповів: „моржком“. Цей хист він розвинув собі під впливом лектури про море. Хлопець, хоч не французький підданий, дістав доступ до торговельного відділу французької морської школи і його вислали до морського корпусу в Брест. Йому призначили громадянство, стипендію і зробили старшиною.

ГУМОР.

ПЕС ЗНАЄ

Якийсь хлопчина плаче на вулиці.
— Чого ти дитино?
— Мій пес утік до дому.
— А деж ти мешкаєш?
— Я не знаю. Мій пес знає.

ДОБРИЙ ЛІК.

— Ти був у лікаря? Що він сказав?
— Записав мені лік на поти.
— Порошок чи напюток?
— Ні, рахунок.

СЛАВА.

Мариня вбігає вся червона з кухні.
— Прошу панича, хто славніший: Шевченко чи Шашкевич?
— А від коли то Мариня почала ставити літературу?
— Прошу панича... мені трапилось мені: один з тих бюстів, що стояв на креслах, рано я стовкав. Но, ціле щастя, що це Шашкевич, не такий славний.

ЗНАННЯ.

Панна Ольга ввійшла вперше на місто кермі янта, здобувши попереднього дня патент „на право їзди“. Того самого дня вона зробила чоловіка. На поліції з нею списують протокол. Вона виправдується:
— Я сама не знаю, як це мені сталося. Як так добре знаю правила їзди... Я жогликим, що знаю, виповнити цілу книжку.
— А тим, що не знаєте, цілий шпиталь — обзивається поліцей, що був свідком цієї строфи.

Негрін передбачує кінець червоної Іспанії.

БАРСЕЛЬОНА. Із Мадриду повідомляють, що червоний уряд Негріна звернувся за посередництвом міністра Пріета, який перебуває в Мексикі, до мексиканського уряду, з проханням дозволити поселитися 100 тисячам еспанців у Мексикі. Виступ Негріна спричинили передбачування швидкого розвалу мадридського фронту. Подібні прохання вислав теж червоний уряд до інших полуднево-американських держав, але ці прохання стрінулися в відмову. Еспанські амбасадори у Франції та в Англії звернулися до тих урядів із проханням доставити відповідну кількість французьких та британських кораблів, які вивезли б еспанських утікачів із середземноморських пристаней.

ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН СТОРПЕДУВАВ КОРАБЕЛЬ.

Райтер повідомляє, що з корабля „Пес“ передано радіотелеграму, що невідомий човен сторпедував той корабель у віддалі 200 миль на полудне від Азорських островів.

ПОРАЗКА ФРАНЦУЗЬКИХ ВПЛИВІВ В ІСПАНІЇ.

Франція признає де юре еспанський національний уряд в суботу, після засідання ради міністрів, або навіть перед засіданням, що залежить від вислідів стрічі сен. Берара й мін. Хордана. Сен. Берар заявив, що визнання нац. уряду не може бути предметом якихнебудь умов. Таке становище Франції є своєрідним відступом із недавніх становищ. Паризькі політичні кола, не звважаючи на те, що визнання націо-

нальної влади буде без сумніву вислідом політики сен. Берара, оцінюють ситуацію доволі песимістично й зясовують собі з цього справу, що перша спроба Франції досягнути впливу в Іспанії покінчилася невдачею. Паризька преса пише, що Бургос особливо підкреслює в останніх днях приязнь, що його лучить із Римом та Берліном. Підчас військової дефіляди в Барселоні перед ген. Франком, на чолі походу йшли італійські частини з італійським генералом.

Як кандидатів на становище еспанського амбасадора в Бургосі, подають сен. Берара, сен. Мальву, або ген. Котру, команданта військової округи в Альжирі, який добре знає ген. Франка із передвоєнного часу.

ЧЛЕНИ БАЛКАНСЬКОЇ РАДИ РІШИЛИ ВИЗНАТИ ВЛАДУ ГЕН. ФРАНКА.

Після відчитання комунікату про закінчення праці конференції балканського порозуміння румунський міністр закордонних справ Гафенку подав до відома, що члени постійної ради рішили визнати в засаді де юре уряд ген. Франка, залишаючи кожному урядові свободний вибір часу й форми визнання.

ТУРЕЧЧИНА ВЖЕ ВИЗНАЛА НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД.

БУРГОС. Еспанський міністр закордонних справ подав до відома, що турецький уряд визнав офіційно еспанський національний уряд. Туреччина є першою державою балканського порозуміння, яка визнала еспанський національний уряд.

длярський міністр закордонних справ граф Чакі, німецький посол фон Ердмансдорф, японський посол Матсумія та італійський шаржафер Форментіні.

Мадярщина підпише 24 ц. м. протикомуністичний пакт.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Підписання протоколу про приступлення Мадярщини до протикомуністичного пакту, відбудеться в п'ятницю, 24. ц. м. в год. 11 перед полуднем у міністерстві закордонних справ. Протокол підпишуть: ма-

длярський міністр закордонних справ граф Чакі, німецький посол фон Ердмансдорф, японський посол Матсумія та італійський шаржафер Форментіні.

Японія прийняла протокол про приступлення Мадярщини й Манджукі до протикомуністичного пакту.

Домей повідомляє, що 22. ц. м. відбулося в Токіо пленарне засідання прибічної ради у присутності імператора, на якому одноголосно апробовано тексти протоколів, що торкаються приступлення Манджукі й Мадярщини до протикомуністичного пакту. Японський уряд репрезентували міністри: Аріта й Ітагакі та прем'єр Гіранума. Ці протоколи підпишуть у найближчому часі в Чінкіні й Будапешті, представники Японії, Манджукі й Мадярщини.

АТЕНТАТИ В ШАНГАЇ НЕ ВГАВАЮТЬ.

ТОКІО. ПАТ. Вчора відбулася в Токіо знову конференція міністрів, щоб прослідити ситуацію, що витворилася через збільшення терористичної діяльності в Шангаї. У цій конференції взяли участь представники міністерства закордонних справ, війни й моринарки. Одночас-

но розійшлися в Токіо вістки, про нові два атен-тати в Шангаї, а саме 12 терористів убило двох китайських поліціантів на Робінсон Рід. Одного зі замаховців арештували японські поліцисти.

ЯПОНСЬКА ПРОТИТЕРОРИСТИЧНА АКЦІЯ.

Домей повідомляє, що мін. закордонних справ Аріта подав японському генеральному консулеві в Шангаї телефонічні інструкції у справі його демаршу в міжнародній владі в Шангаї. „Асагі“ думає, що ці інструкції містять три засадничі домагання. Перше з них: арештувати всіх винуватців виконаних замахів, друге — збільшення числа японських міських радних, третє — засаднича реорганізація міжнародної концесії. Часопис додає, що на випадок невиконання цих вимог, японський уряд рішений перейти до самостійної акції.

О. ГЕНРІ.

ВСТЕЧА ЧОРНОГО БІЛА.

На платформі двірця в Льюс Пінас сидів довгоногий, кременезий чоловік, голяючи ноги там туди й назад. Обличчя в нього було червоне, ніс більше подібний до дзьоба, а малі хижі очка були обрямовані ясними рудавими віями. Біля нього сидів його приятель кирпатий, грубий, меланхолійний. Вони обидва мали вигляд людей, що для них життя було неначе плавч, який можна носити на два боки і який тому на обох боках має шви.

— Вже чотири роки, як я тебе не бачив, Гем. — сказав кирпатий, — куди ти дівався?

— Тексас — відповів — в Алясці було за холодно для мене. Зате Тексас видавався мені навіть доволі гарячий. Розкажу тобі про один з таких гарячих сезонів.

— Одного ранку, коли поїзд ліній Ітернаціональної зупинився при водотязі, висидів собі з нього і дозволяю йому продовжувати свою їзду без мене. А була це околиця самих пасовиськ-ренч, куди я не бачив дороги і тому пустився пішки напівпрямі. Трава була по кістки, а коопі побити важкими броскининого сазу.

Усе це виглядало на приватну власність якогось джентельмена і що хвилини я сподівався, що нападе і загризе його псарня. Але я пройшов з двадцять миль, заки побачив якусь запазу ренчу.

Під деревом перед дверима хатки сидів якийсь малий чоловічок у білій сорочці, бронзовому робітничому вбранні і в рожевій хустці навколо шиї. Він крутив цигарку.

— Привіт, — кажу йому. — Маєте тут може якісь перекуски, напитки, або навіть працю для цілковито незнайомого?

— Прощу, прощу ближче, — запрошує мене зовсім увічливо — сядьте на тому стільці, а не чужого коня.

— Мій кінь ще за далеко, щоб його чути — відповідаю. — Я йшов пішки. Не хочу вас клопотати, але скажіть, будь ласка, може маєте десь під рукою кільканяць літрів води.

— Ви справді запарошені, але наші купальні...

— Мені не йде про пилуку зверху. Він подив мені черпак води з червоного дзбанка й говорить даліше:

— Хочете праці?

— На якийсь час — відповідаю йому. — Це досить спокійна околиця, правда?

— Так, казали мені, що часом цілком тяж-

Зі сойму.

МІНІСТР ТОРГОВЛІ НЕ БАЧИТЬ НІЯКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КРИВДИ Й ЗАСЛОНЮЄТЬСЯ ОЗОНОМ.

ВІДПОВІДЬ МІН. РОМАНА НА УКРАЇНСЬКІЙ ПОСТУЛЯТИ.
(Телефоном із Варшави).

У дискусії над бюджетом міністерства торгівлі і промислу виступив пос. д-р Ст. Біляк, як оборонець українського ремесла. Промовець зясував жалюгідну ситуацію українського населення й дуже вичерпуюче обговорив положення українського ремесла. Українське ремесло не лиш не користувалося державними допомогам, але й зустрічалося ще часто з перешкодами. Від 1936 р. українські шевці у Львові чекають даремне на затвердження цього організаційного статуту. Далі промовець критикує національну політику Ремісничих Палаг. Банк Господарства Краєвого не дає українцям кредитів, хоч диспонує 3 і пів мільонами зол. на кредити. Українців не допускають до достав і робіт. Що більше, у Львові були випадки, що від польських фірм, яким поручили державні роботи, домагалися усунути українських робітників. Секвестратори забирають асупереч законам ремісничі прилади.

В цьому місці мін. Роман перебиває: „Це не належить до мого ресорту“.

Пос. Біляк: „Одначе пан міністр має вплив на ці справи.“

Далі промовець домагався в закінченні припинити акцію „маршу на схід“, бо елімінація, що шкодить і місцевим полякам, елімінація меншин із національного життя — це по-чоток господарської програми.

Мін. Роман прислухувався дуже уважливо українським постулатам і відповів дуже куртуазійно, але його слова були далекі від розуміння українців. Факти дискримінації українського ремесла, очевидно, міністрові невідомі, але він готов їх розглянути. Що до акції „маршу на крес“ міністр заслонився декларацією ОЗН-у, що саяя привітала гучними оплесками.
КТВ

МІНІСТР ЧЯНО ВИЇЗДИТЬ ДО ВАРШАВИ.

РИМ. ПАТ. В четвер вечором виїздить до Варшави міністр Чяно з двома директорами департаментів, директором дипломатичного протоколу, шефом секретаріату, амбасадором Бунтієм та двома секретарями.

Тим самим поїздом виїде амб. Венява-Длугошевський з жінкою та секретарем.

Спорт.

СХОДИНИ ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ С. Т. „УКРАЇНА“.

В суботу 23. ц. м. відбулися в домі С. Т. Україна (Саліги 49, І) сходини жіночої секції. Одначасно до секції можуть зголошуватися нові члени.

Г А К І В К А.

СТУДЕНТСЬКІ ЗИМОВІ МИСТЕЦТВА ЄВРОПИ.

В Норвегії відбуваються студентські зимові мистецтва. В галерії були такі виследи:

Чехословаччина — Польща 6:0.

Чехословаччина — Норвегія 7:0.

Швеція — Польща 6:0.

СЕНЗАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІГИ.

Волвергемптон Вандереро — Евертон 7:2.

ними не видно тут живої душі. Я тут щойно місяць. Я відкупив цю ренчу від чоловіка, що перенісся ще даліше на захід.

— Це мені подобається, часом чоловік потребує троха тиші й спокою. Я вмію кельнерувати, промовляти, трошки боксуватися, грати на піаніні.

— Чи вмієте випасати візці?

— Випасати візці? — Ага, розумію, це значить, що треба би за ними бігати і гавкати на них як воячур. Гм. — можна спробувати, я ще досі ніколи не пас овець, але часом я бачив їх з вікон поїзду, як вони скубали ромен, не виглядали небезпечно.

— Мені треба помічника — сказав ренчер — мексиканця не можна вірити. Я маю тільки два стада. Завтра можете вигнати мою череду — їх є тільки вісім сотень. Платити 12 доларів місячно разом з утриманням. Мешкаєте в шатрі на прерії разом з візцями. Варите собі самі, але воду та дрова приносять вам до вашого табору. Легка робота.

— Добре — кажу — буду вашим пастухом, навіть як мені скажете, що маю завітати собі голову півним квітками, ходити з герингою, одягатися у рісну туніку й пригравати на сопілці, так як пастирі на образах.

(Далі буде).

КОНСКРИПЦІЯ В ЧЕХІЇ.

ПРАГА, ПАТ. Прем. Берн заявив, що цього року має відбутися в Чехії та Моравії загальний перепис населення. На цю ціль вложено в бюджет 3,980,000 корон.

ДИМІСІЯ КОНТРОЛЬОРА ХАРЧЕВОГО ПОСТАЧАННЯ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Сер Форд уступив зі становища контролера харчового постачання, яке обійняв перед кільканадцять місяцями. Преса та парламентарні кола не раз атакували його за те, що він мешкає у Брюсселі і тому не може як слід сповнювати своїх обов'язків.

ГІМЛЕР ВІЙХАВ ДО БЕРЛІНА.

Командант німецької поліції та СС Гімлер, який перебував на ловах у Польщі, виїхав учора з Варшави до Берліна.

ПРОЦЕС У ХАРКОВІ.

МОСКВА, АТЕ. В Харкові відбувся великий процес проти банди злочинців, яка систематично окрадала вантажні поїзди. За місяць січень ц. р. ця банда доконала 136 крадіж, завдаючи урядові харківської округи величезні втрати. Керманичів банди Никифоренка та Левицького покарали карою смерті, інших членів банди засудили на довічну в'язницю.

КОЛЬОНІЗУЮТЬ УКРАЇНУ МОСКАЛЯМИ.

Преса повідомляє, що виселювання українського населення з прикордонної смуги Волині та Поділля відбувається далі у прискіпливому темпі. По інформаціям з англійських джерел, українців вивозять у корінну Росію, а на опорожнених областях поселяють великоруських селян. У цей спосіб — пишуть англійські часописи — Москва бажає унеможливити українську агітацію у прикордонній смузі. Зачувати, що акція евакуації українського населення з прикордонної смуги буде закінчена до весни.

НОВИНКИ

П'ЯТНИЦЯ

24

Лютий

Ст. ст. 11. лютого 1939.

Власія св. мч.

Лат. Матей ап.

Сонце: схід — 6.21, захід — 16.55.

Місяць: схід — 8.41, захід — 23.22.

Завтра: 25. лютого. Субота.

Ст. ст. 12. лютого 1939.

Мелетія св.

Лат. Кесарія.

Сонце: схід — 6.19, захід — 16.51.

Місяць: схід — 9.12, захід — 00.00.

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє (41) число „Діла“ підпало конфіскації за 6 рядків з кореспонденції „Після виборів у Карпатській Україні“ і за 6 рядків зі статті „Польські високі школи в освітленні сенатора К. Бартля“.

— Магазин постелі Р. Джада — Львів, Хоружини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піра до прання. Тел. 294-81 2820 83-100

— Ширші сходини членів Дружини Книжників Ольги відбудуться в п'ятницю 24. лютого ц. р. в 6-й годині вечора в домі організації (Сикстуська 45). На денний порядок реферат ред. Миколи Голубця: „За права віри й народності.“ (останній з циклу: „Наш Львів“). Гостям оалі. 416 2-2

— В Українськй Лікарськй Товаристві чергові сходини членів у п'ятницю, 24. ц. м. в год. 7 вечір у власній домі. На сходинах виступить д-р Софія Парфанович реферат п. н. „Материнство і роди у первісних народів“. 421

— Відділ Пром-Банку у Станіславові повідомляє П. Т. Кліментю, що з днем 18. лютого 1939 р. переїде домівку з давнього льокалю при вул. Мишкенича ч. 1, до нового, якого адреса: Станіславів — вул. Собіського 26. 419

— Загальні Збори Мішанського Союзу Крепитового відбудуться в неділю 26. лютого 1939 в год. 10-й у золотій залі „Мішанського Братства“. Ринок 42, II. 425 1-1

— Читачі останньої повісті бібліотеки „Діла“ В. Бірчака „На чужих землях“ нехай поправлять прикру друкарську помилку, що повстала через перекинуті рядки вже у машині на ст. 150: у рядку 17-м, де треба замість слів „А я поставив би на своєму“ вставити: — Як може бути, коли не маємо церкви, не...“, а два рядки нижче замість перших двох слів — „Я я“, має бути „А я“.

— Управа Ремісничо-Промислової Бурси у Львові при вул. Бартошів 5 повідомляє, що переведена збірка у львівськй повіті за дозволом львівського повітового староства з дня 24. X. 1938 принесла: бульби, буряків і моркви — 4.079 кг., капусти — 271 головок, готівкою — 210.72 зол. і збіжка — 105 кг.

— Незвичайно цікавий реферат виступить проф. Павло Зайцев, відомий наш Шевченкознавець, один із найкращих наших прелегентів, у п'ятницю 24. II. в год. 19. у домі „Молодої Громади“. Вступ для членів „Молодої Громади“, Т-ва Письменників і Журналістів та запроваджених гостей. Тема реферату: „Літературний і культурний Київ у 1917—20. рр.“.

— Засідання Фільмолгічної Секції Н. Т. ім. Шевченка відбудеться 25-го ц. м. в год. 6. веч. з таким денним порядком: I. Організація ювілейної Шевченкової вистави; II. Д-р Евген Грицак: Народні назви грошей в українській мові (реф. В. Сімович).

— Розв'язали ще одно товариство. Львівський воевідський уряд розв'язав Кружок Українського Еміграційного Товариства в Сяноці. В минулому році воевідство розв'язало одинадцять читалень на просторі повітів: Сянік, Березів та Ряшів.

— Секретаріат Економічного Семінаря Українського Наукового Інституту у Варшаві влаштує 24. лютого в год. 6. вечором у мешканні Українського Наукового Інституту (Служевська 7) публічні збори, на яких м-р І. Сеньків прочитає реферат: „Пастушина господарка гуцулів та її перспективи“.

— Промоція трьох бразилійських українців. У грудні м. р. промувались у бразилійському університеті в Куритибі три українці: Володимир Мазуришин став доктором медицини, Петро Фірман доктором прав і Степан Мушак теж доктором прав. Одночасно гімназійні студії у Ст. Катаріна покінчив українець Богдан Кобилянський, син відомого українського діяча у Бразилії В. Кобилянського.

— Видавець „Батьківщини“ арештований. Органи державної безпеки у Львові арештували у вівторок 21. ц. м. в год. 10-й вечором видавця видавництва „Батьківщина“ п. Василя Крохмалюка. Причина арештування невідома.

— У Кракові сконфіскували протиукраїнську резолюцію. „Слово Народове“ з 22. ц. м. повідомляє, що у Кракові сконфіскували протиукраїнську резолюцію, що її відчитано на зборах академічної молоді в галі ягеллонського університету.

— Труси й арештування у Станіславові. В понеділок 20. ц. м., поліція перевела основний трус у домі філії Т-ва „Просвіта“ у Станіславові. Арештували секретаря філії „Просвіти“ м-ра Михайла Кушніра та його заступника студ. Мих. Рогатинського. Після того поліція перевела резізію в домі Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи“. Причина трусів та арештувань невідома.

— Сензаційний процес „пшодовника“ поліції Яні Жака, що працював у слідчій уряді поліції у Львові зразу в „українській“ бригаді, опісля у бригаді ошукантів, почався нині у львівському окружному суді. „Пшодовника“ Жака обвинувачують, що у двох письмах-мелюнках до поліційної влади оклеветав свого товариша „пшодовника“ Франца Оховича.

— Дальші арештування у спіртовій афері. Як ми перед двома тижнями повідомляли, львівська поліція арештувала кількадесять осіб за крадіж, посередництво або набування спірт-у. Вчора арештували і відставили до розпорядності судів дальших 9 осіб, головно з шинкарських кол за скуповування краденого спірту.

— Вломники обікрали у Львові будку заведення „Чувай“. Щось не дуже пильнували свого власного майна службовики заведення охорони чужого майна „Чувай“, коли інспектор цього заведення Адольф Вайншток був приневолений повідомити поліцію, що невідомі злочинці вломались учора до будки заведення при площі Сольських та украли три револьвери.

— Обманці дівчат. Анна Гікана з вул. Сикстуської 32 повідомила поліцію, що Йосиф Пудло, службовець державного тартаку в Делятині, виманив від неї 571 золотих, обіцяючи невдовзі з нею оженитися. — З подібним обвинуваченням звернулася до поліції Марія Пелех (вул. Подлевського 5). Її обдурив подружжя обіцянками Петро Павлишак і забрав заощаджених нею 250 золотих.

— Львівська хроніка. 14-літній Володислав Штрайхер виїшов учора аномудне з дому і не вернувся до цього часу. — Авто А 42676, яким їхав Казимир Зайдаль, наїхало сьогодні вранці на вул. Зиблікевича на Андрія Кунинця, робітника пекарні „Ютшенка“ і зломили йому позов ногв. — Вчора вечором поміла на ву-

лиці Льва Сипіги 60-літня Геня Гардман (Куркова 8). — Рятункове поготівля уділило першій допоміжній двом попареним у часі сварки особам.

— Не вдалась їзда без білету. За подорож поїздом без білету притримали вчора 16-літню Сефію Барабах та її сестру Стефанію, що їхали „зайцем“ з Хоросниці до Львова. Одночасно притримали Францішка Балицького, зарізняка, що приїхав без білету з Семянівки до Львова.

— Краєва хроніка. До мешкання пароха Коломиї о. пралата Олександра Русина дісталися злодії, які вкрали 1.440 золотих, золотий пралатський хрест з ланцюгом та 2 золоті перстені з дорогими каменями. — У Маняві, пов. Надвірна відібрав собі життя 76-літній Дмитро Ярко; причина — родинні непорозуміння. — У Стиняві Вишній, пов. Стрий згорів дім Теодора Дмитришина. Підозрівають, що він сам підпалював огонь, щоб дістати асекураційну премію. — У Кривчі, пов. Перемишль згоріли дві загороди вартости 7.000 золотих. — У копаляні „Теспу“ в Калуші камінь убив робітника Сазу Файфера.

— Бандитизм. Трьох бандитів вдерлося до мешкання Мехля Либіща в Калуші та стало його бити, домагаючися, щоб видав їм гроші. Бандитів сполошив Василь Дінок, якого бандити важко поранили в голову. — З мешканця Самуеля Шехтера у Чортівці п. Городенки блідити зрабували 100 золотих. Поліція дізналась про це шойно випадково, від третіх осіб, бо Шехтер мовчав зі страху перед мстю бандитів.

— Заборона філій Баті на території Німеччини. З Відня прийшла вістка, що німецька влада заборонила чеській фабриці Баті урухомити кількасот філій на території, що була донедавна складовою частиною Чехії.

— Зріст релігійності серед магометан. Арабські інформаційні джерела з радістю підкреслюють, що число прочан до Мекки досягло в мин. році давно небувалу висоту 106.000 осіб.

— Замість мяса — риба. Щоб відвизначити віденців від надмірного консумування вервового та волового мяса і звернути їхню увагу на їдженя рибних страв, основано у Відні 60 філій німецького товариства торгівлі морськими рибами.

— Процес за фальшиві метрики у Відні. Вчора почався у Відні процес проти одного з адвокатів, якого разом з його секретаркою обвинувачують за те, що доставляли жиди фальшиві метрики уродження.

Зі судової салі.

ДІВЧАТА ПІД ЗАМІТОМ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ДО ОУН.

САМБІР, ПАТ. У вересні 1938 р. поліція арештувала Марію Менцінську, Марію Нижню і Терфілю Яворську під замітом приналежності до ОУН. Підчас резізі у їхніх мешканнях знайдено нелегальні пропагандні матеріали, як летючки, вірші і реферати, що славили терористичну діяльність. Акт обвинувачення закидує, що Менцінська була провідницею жіночого гуртка, Яворська кольтортувала пропагандні матеріали.

У вівторок почалася розправа проти трьох підсудних; відложено її до суботи, щоб показати нових свідків.

ПІД ЗАМІТОМ ВІШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ ПОЛКОНОВАЛЬЦЯ.

Перед львівським судом став Петер Гіпп з Жорниських городецького повіту, якого прокуратор закидує, що після вбивства полк. Коновальця він дізнався у Домажирі вночі з 25. на 26. черня 1938, що не дозволив брати на весілля музикантам з огляду на жалобу по полк. Коновальцеві та що брав участь у сепанні могили в честь українських воєнів на цвинтарі в Жорниських. Боронить м-р Палах.

ЗА ВЕРБУВАННЯ ДО ЕСПАНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

С. Цюлко, що відсидає 6-літню в'язницю за комуністичну діяльність та М. Лозиский відповідають перед львівським окружним судом за те, що брали участь у вербуванні до бровольців до червоної еспанської армії під покривкою еміграції до Франції.

Листування Редакції.

Всеч. о. М. Юхновичів у Плаччі М. Вагнера та фонету з коментарем огляді за місяць відкрито Перекази Секретаріату УНДО для У. П. Р.

Вп. Громадянам міста Залозець: Остерого лист в відомих причинах не могли помістити і передали як до використання поштом.

Шевські майстри і челядники

Ваші турботи скінчилися, бо повнілися

повний курс шевського крою

на підставі якого кожний шевський майстер і челядник зможе суперничати з найкращим кравцем.

Підручник писаний так приступно, а рисунки такі ясні, що для шевців відпадає потреба курсів.

Підручник написав Яр. Булка при по-мочі охв. Студентів Брестон Дубина. Ціна 10.— зод., а поштовою пересилкою 10.50 зод., за післяплатою 11.50 зод. вислано В-но „БАТЬКІВЩИНА“, Львів Чарноцького ч. 8, 1.

За 1 зод. 10

Знаменитих ножики до гоління

„САЛЬФЕРС“

що перевищують всі в той ділянці тільки в перфумерії

С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперинка 15 а Галицька 16. Увага! За зворотом цього оголошення даємо гарний рекламний дарунок

П'ятниця, 24. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА
7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН
17.00 Шубертові пісні, 17.30 Пісні моряків і музика, 18.00 Розр. концерт, 21.10 Фільм, мелодія, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. музика, 17.10 Скрипка, 19.30 22.00 Опера, 23.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Діючі твори вел. мистців, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Африканська айд., 19.20 Вістки в українській мові, 20.40 Весела музика, 22.30 Пісні та скар. твори, 23.00 Легка і танк. музика, ГАНБУРГ 15.25 Ним. нар. танки, 16.00 Розр. музика, 18.10 Форт. фільм, ДАЙТШЛЯНДЕНДЕР 14.00 Муз. асцити, 15.15 Дал. дітей, 20.00 Хор, сол., КЕЛЬН 21.00 22.00 Швайц. музика, ЛЯГТІ 18.35 Пісні, 19.30 Естонська музика, МІЛАН 17.00 18.00 21.00 22.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, ПРАГА 16.35 Квартет Дюма, 18.25 Легка музика, РАДІО ПАРИ 18.05 Квартет, 19.15 Співа, форт., 21.15 Сопіла 6-моль Шопена, RHM 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Танго о-піяночі“ оп. Компаті, СОФІЯ 17.30 18.15 Музика, 19.30 Форт. твори Бетовена, 19.30 „Аїда“ оп. Верді, ФЛЮРЕНЦІЯ 19.00 Розр. музика, 19.20 Пісенки.

Субота, 25. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА
7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН
15.15 Дітоті забав та пісні, 19.45 Вел. гомія, 20.10 Мелодія Лопра та Кінекс, ВІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Травм. зі Сараєва, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.10, 18.00 Циг. музика, 18.15 Орх., ВІДЕНЬ 12.00 13.15 14.10 Розр. музика, 15.10 Пісенки, 18.00 Океан Червоне Море—Джібуті, репортаж із по-торою, 18.15, 19.00 Нар. музика, 19.30 Вістки в українській мові, 20.10 Форт. сонати Бетовена, ДАЙТШЛЯНДЕНДЕР 18.30 Орх., співа, 19.15 Вес. муз. айд., ЛЯГТІ 17.30 Легка музика, 20.05 Анг. музика, МІЛАН 17.00 Симф. концерт, 19.20 Розр. музика, 21.00 „Тригранний капелюх“ оп. Де Фалла, „Ліо Стратіор“ оп. Піветія, ПРАГА 15.30 16.05 Соньор, музика, 19.25 Дітотий хор, РАДІО ПАРИ 18.05 Дал. дітей, 18.25 Пісні, 19.15 Дал. паймозончик, 20.00 Філія комунікати, Легка музика, 21.15 Скрипка, 22.10 Кабарет, RHM 17.15 Симф. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.40 Концерт солістів, Аріго Сера-то, СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 18.30 Вес. айд., 19.30 Співа, 20.00 Сопіла, 22.00 Легка і танк. музика, СТОКГОЛЬМ 22.15 Танк. музика, 22.45 Пісні, музика.

Радіокутик.

„КУТИК СЛУХАЧІВ“.

Англієць радіофонічне товариство ББК задляло слухачів, щоб надіслати короткі оповідання в жести та пісенки, щоб їх надіслати за ашиггородом 10 днів і 6 пенсів, в часі оповідальних аудіцій „Кутик слухачів“. ББК прийняло

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННАКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб.

риці оголошень

1 мм. одношпальтовий в тексті і пошиках

1 мм. одношпальтовий на першій сторінці

.

.

.

.

.

.

Дрібні оголошення від слова:

матримоніальні і приват. кореспонденція по

купно, продаж, вишам і т. п.

шукають праці

слова товстим друком подвійно.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

Redaktorzy: dr Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyckij
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрын-Рудницький.

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 14.
Видавець: Видавничча Спілка „Діло“, Львів. З друкарні С-ки Вид. „Діло“, Львів, Ринку 14.

Поминальне богослужіння
в перші роковини смерті бд. п.
СТЕФАНА ГЛАДИШОВСЬКОГО
омер. оудлі б. пор. У. Г. А.
відправляється 24. лютого п. р. в ар-
хикатедральній церкві св. Юрія
в год. 8-й рано.
Дружина і діти.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 22. лютого 1939.

1 кг. масла дес. блжк. без оп. зод. 3.25
1 кг. масла бжк. шел. з опав. зод. 3.30
1 л. молока 17—15 оп.
1 кг. яєд зод. 0.20
Тенденція на всі продукти здержана.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Представників Пром-
банку відбудуться в суботу 25. лютого
1939 р. в год. 18.30 в залі Т-ва „Бесіда“
(Львів, Рутівського 22, II п.). П. Т. Да-
легатів просимо принести роздільні акти
вступу, що уповноважують до по-
засування. Невибрані делегати так
радо бачені на Зборах в характері гостей.
419 1-2

В СУБОТУ 25. II. улаштує Т-во Мо-
лода Громада ветер. народних і оперових
пісень. Співає оперовий співач з Т.
Юліан-Терен. Цей фортеліліл. д-р На-
жальніський Нестор. — Ветери для членів
і запроваджених ними гостей. — Початок
год. 20. (8-ма вересня). 420 1-2

КУПНО — ПРОДАЖ

ВИКЛЮЧНА продаж дит. і фортеліліл.
дискі охочим дитини „Облас“ — фабрика
М. Гамлор і Син — Львів, ул. Давид-
на ч. 3. — Тел. 371-14. 427 1-15

В НАЙБЛИЖЧОМУ окупітеті перел. св.
Юрія — двоповерхово каменища за 30.00
зод. (готівкою 28.000 + банк 11.000). —
„Трансакція“ — Львів, Лявоша ч. 1.
414 1-1

ПРИ ВУЛИЦІ САПІГИ (в окупітеті По-
літехніки) протам двоповерхову, дво-
кошторову каменищу, копірає 6.500 за
57.000 зод. (готівкою 37.000 + 20.000 деп.),
може бути 5-кімнатне вілне каменище.
„Трансакція“ — Львів, Лявоша ч. 1.
426 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ОСОБА інтелектуальна, зі спеціаліза-
цією, середнього віку, прагне послужити
господарстві до самостійного співробітництва. Во-
логи осповіді. „Діло“ для „Будущности“.
422 1-3

МЕШКАННЯ

ЛЬОКАЛЬ на вартості, робітник, митник
до знайому авт. Літвінського ч. 21.
424 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові поштові друки
і книжки до вкитку ча-
сонісів

якими кожен відданий до послугувачів
се можна купити в Адміністративній „Діло“
Львів, Ринку 10. Для провадіт заглядати
може післяплатою

Ціна друку

Zawiadomienie wysyłkowe 1 op. 8 op.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (12) карток зод. 1.50
оправлена (20) карток зод. 2.50

książka rozsyłkowa
на 450 потт. урочи зод. 2.50
на 900 потт. урочи зод. 4.—